

Departementspromemorian (Ds 2019:3) ”Tydligare regler vid distansförsäljning”

TU – Medier i Sverige har tagit del av rubricerat betänkande och får anföra följande.

Sammanfattning

- TU har vissa övergripande synpunkter kring genomförandet av det berörda EU-direktivet i svensk rätt.
- TU tillstyrker i ett fall, och avstyrker i det andra fallet, de två förslagen om införande av definitioner i lagtext.
- TU avstyrker förslaget om sättet för ”överlämnande” av ångerblankett och beräkningen för när tiden för ångerrätt i så fall ska börja.
- TU tillstyrker förslagen om begränsning av informationskravet beträffande digitalt innehåll och om ikraftträdandetid för förslagen i promemorian.

1. Övergripande synpunkter

Promemorian har tillkommit i anledning av de synpunkter och den kritik som EU-kommissionen lämnat på Sveriges genomförande av EU:s direktiv om konsumenträttigheter från 2011. De förslag som lämnas handlar till stor del om förtydligande lagtext, men innebär till viss del också materiella och praktiska förändringar.

Som framgår av promemorian (s. 27 ff) aktualiserar kommissionens synpunkter även den övergripande frågan om genomförande av direktiv i svensk rätt genom förarbeten. Enligt TU:s mening förtjänar det svenska förhållningssättet, så som det kommer till uttryck i promemorian, några kommentarer.

TU vill här understryka att vad diskussionen handlar om inte är så kallad lagstiftning genom förarbeten utan om förarbetenas ställning och betydelse i svensk rätt som subsidiär rättskälla till lag också när det handlar om att genomföra EU-lagstiftning. TU delar här promemorians beskrivning av rättsläget och bedömningen att förarbeten – med de begränsningar som följer av ordalydelsen – kan fylla ut, förtydliga och förklara lagtexten. Förarbetena synes också vara erkända som relevanta för att fastställa rättsläget i Sverige, även i fråga om implementering av till exempel EU-direktiv.

Mot den bakgrunden, och med den inledande ansatsen, är det med viss förvåning TU noterar att man i promemorians fortsättning så gott som genomgående finner sig i Kommissionens kritik och justerar lagstiftningen därefter. Självfallet ska förtydliganden i lagtext ske om de innebär en förbättring. Promemorian övertygar dock inte i alla avseenden på den punkten.

2. Vissa definitioner

I promemorian föreslås att två nya definitioner införs i distansavtalslagen beträffande begreppen ”affärslokal” och ”digitalt innehåll”.

TU har i och för sig inget att invända mot förslagen. I fråga om det förstnämnda synes det, mot bakgrund av de otydligheter som redovisas i promemorian i fråga om den nuvarande begreppsbildningen, vara befogat med ett förtydligande i lagtext. I fråga om ”digitalt innehåll” synes däremot inga oklarheter egentligen råda och TU vill därför, med hänvisning till vad ovan anförts under punkt 1, ifrågasätta behovet av att här tynga lagtexten.

3. Informationskrav – ångerblanketten

När det gäller det så kallad standardformulär om utövande av ångerrätt som en näringsidkare enligt direktivet ska lämna till konsumenten vid distansavtal, så har detta genomförts i svensk rätt på så sätt att konsumenten ska informeras om förekomsten av standardformuläret. Kommissionen menar däremot att konsumenten rent praktiskt ska ”föreses” med dokumentet. I promemorian föreslås att den svenska lagstiftningen ändras i enlighet med detta.

TU avstyrker förslaget. TU delar inte promemorians påstående (s. 37) om att överlämnandet av dokumentet på detta sätt inte innebär ”någon avsevärd börda” för näringsidkaren. Tvärtom innebär det en administrativ belastning att exempelvis behöva bilägga en särskild pdf-fil vid vartenda enskilt köp. Det måste vara fullt tillräckligt med en länk som lämnas i samband med all annan information som näringsidkaren har att lämna.

Det finns också en betydande risk att blanketten – som en bilagd fil – hamnar i skräpposten (om konsumenten har en sådan inställning för externt bilagda filer i sin e-post) varvid näringsidkaren likafullt har ansvaret för att ångerblanketten på ett ”läsbart och varaktigt sätt” gjorts tillgängligt för konsumenten (!).

TU förordar sålunda att direktivets krav på ”överlämnande” av ångerblanketten även fortsatt ska kunna göras på samma sätt som i dag, det vill säga att det kan ske genom information och tillhandahållande via länk.

4. Informationskrav – digitalt innehåll

I promemorian föreslås ett förtydligande/en begränsning av informationskraven till konsument om visst digitalt innehåll till sådan information som näringsidkaren känner till eller rimligen kan förväntas till.

TU tillstyrker förslaget. Detta är exempel på en situation där ett förtydligande i lagtext kan anses nödvändigt.

5. Ångerrätten

Bestämmelserna om ångerrätt ger ett oerhört starkt konsumentskydd. I praktiken innebär de att en konsument, oavsett anledning, inom 14 dagar kan avbryta ett ingånget avtal.

Frågan om ångerrätten ska också ses i perspektivet av vad ovan anförts om den så kallade ångerblanketten eftersom ångerrätten inte börjar löpa förrän ångerblanketten ”överlämnats” till konsumenten. Enligt TU:s mening bör åtminstone ångerrätten börja löpa när avtalet ingåtts och näringsidkaren fullgjort sin informationsplikt.

6. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

TU delar uppfattningen att förslagen i promemorian – i den utsträckning de genomförs – inte ska träda ikraft tidigare än 1 januari 2020. Detta är viktigt med tanke på de tekniska och praktiska förändringar dessa kan komma att ställa på en näringsidkare.

7. Övriga synpunkter

TU ansluter sig i övrigt till de synpunkter på promemorian som anförts i remissyttrande från Näringslivets delegation för marknadsrätt (NDM).

Stockholm 2018-05-02

TU – Medier i Sverige

Jeanette Gustafsdotter
VD

Per Hultengård
Jurist